

WYMAGANIA EDUKACYJNE Z JĘZYKA POLSKIEGO dla ucznia kl. V

Uczeń otrzymuje ocenę:

celującą, gdy:

- § osiągnął wszystkie standardy i określone nimi sprawności o charakterze polonistycznym oraz ma wiadomości i umiejętności wykraczające poza program nauczania
- § systematycznie, rzetelnie i z dużym zaangażowaniem pracował podczas zajęć języka polskiego oraz w domu, przygotowując się do lekcji
- § wykazuje aktywność i pomysłowość twórczą
- § poprawnie wykonywał większość prac dodatkowych zleczanych przez nauczyciela
- § samodzielnie rozwiązywał problemy pojawiające się w edukacji polonistycznej
- § brał udział w konkursach związanych z językiem polskim (różne etapy) i osiągał wysokie wyniki
- § przyczynia się do podniesienia poziomu wiedzy i umiejętności innych uczniów poprzez działanie w grupach wsparcia uczniowskiego
- § przejawia zainteresowanie przedmiotem i przedstawia zagadnienia w ciekawy sposób
- § ma duży zasób leksykalny języka, w swoich wypowiedziach biegle posługuje się terminami językowymi i teoretycznoliterackimi oraz stosuje różnorodne konstrukcje składniowe
- § osiąga sukcesy w konkursach i olimpiadach przedmiotowych;

bardzo dobrą, gdy:

- § opanował treści i problemy objęte programem nauczania
- § był systematyczny i samodzielny w pracy na lekcji i w domu
- § cechował się aktywnością na zajęciach
- § rozwiązywał zadania i problemy o znacznym stopniu trudności
- § terminowo wywiązywał się z zobowiązań
- § wykorzystuje znajomość materiału języka polskiego w nauce innych przedmiotów i życiu pozaszkolnym
- § biegle posługuje się różnymi sposobami gromadzenia informacji (korzysta z różnych źródeł)
- § pisze poprawnie pod względem ortograficznym
 - § na ogół nie popełnia błędów interpunkcyjnych
- § czyta poprawnie pod względem technicznym, stosując się do znaków interpunkcyjnych i świadomie modulując głos;

dobrą, gdy:

- § był systematyczny, terminowo wywiązywał się z zadań
- § bywał aktywny
- § formułuje wypowiedzi pisemne i ustne, popełniając niewielką ilość błędów językowych
- § na ogół nie popełnia błędów ortograficznych
- § opanował umiejętności umiarkowanie trudne, złożone, mniej przystępne niż zaliczone do wymagań podstawowych
- § ma dobrą znajomość treści i zagadnień materiału programowego
- § samodzielnie rozwiązywał większość problemów literackich i językowych
- § wykonywał nietypowe zadania praktyczne i teoretyczne;
- § uczestniczył w projektach edukacyjnych (np. tworzył różnorodne prezentacje, projekty wystaw, realizował krótkie filmy z wykorzystaniem technologii multimedialnych);

dostateczną, gdy:

- § samodzielnie rozwiązywał problemy językowe i literackie o niewielkim poziomie trudności, łatwe dla ucznia nawet mało zdolnego
- § opanował wiadomości i umiejętności na poziomie podstawowym, określonym przez podstawę programową
- § stosował wiadomości w sytuacjach typowych
- § przyswoił proste, uniwersalne umiejętności, często powtarzające się w procesie nauczania
- § stosuje się do poznanych zasad ortograficznych, ale nie zna wyjątków i pisowni tradycyjnej
- § czyta poprawnie pod względem technicznym
- § rozumie tekst po cichej lekturze
- § bywał nieprzygotowany do zajęć

§ czasami pracuje samodzielnie;

§ rzetelnie, z poszanowaniem praw autorskich, korzysta z informacji;

dopuszczającą, gdy:

§ opanował wiadomości i umiejętności z zakresu wymagań koniecznych,

§ nawet najprostsze zadania wykonywał przy pomocy nauczyciela lub innego ucznia,

§ opanował umiejętności praktyczne, przydatne życiowo,

§ przyswoił treści niezbędne w dalszej edukacji – bazowe,

§ ma niewielką znajomość treści i problemów materiału programowego,

§ słabo czyta pod względem technicznym, ale rozumie przeczytany tekst,

§ popełnia liczne błędy ortograficzne i interpunkcyjne,

§ zna kilka terminów literackich i gramatycznych, ale nie umie tej wiedzy wykorzystać,

§ w miarę systematycznie prowadzi zeszyt przedmiotowy, ale nie zawsze odrabia prace domowe;

Szczegółowe wymagania edukacyjne z języka polskiego dla ucznia klasy V

	ZAKRES WIADOMOŚCI	ZAKRES UMIEJĘTNOŚCI
DOPUSZCZAJĄCY	Uczeń: <ol style="list-style-type: none">1. Zna zagadnienia z klasy czwartej.2. Zna treść lektur obowiązkowych.3. Odróżnia narrację pierwszoosobową od trzecioosobowej.4. Rozpoznaje charakterystyczne cechy gatunkowe: bajki, mitu.5. Zna i rozpoznaje w tekście poetyckim: wyraz dźwiękonaśladowczy, epitet, uosobienie, powtórzenie.6. Rozróżnia tryby czasownika: oznajmujący, przypuszczający, rozkazujący.7. Rozpoznaje bezosobowe formy czasownika zakończone na <i>-no</i>, <i>-to</i>.8. Rozpoznaje konstrukcję czasownika z <i>się</i>.9. Rozpoznaje podstawowe części mowy odmienne: liczebnik.10. Odróżnia liczebniki od innych części mowy na podstawie znaczenia i pytań.11. Rozpoznaje podstawowe części mowy nieodmienne: przyimek.	Potrafi: <ol style="list-style-type: none">1. Posiada umiejętności z klasy czwartej.2. Rozpoznaje elementy świata przedstawionego.3. Stopniuje przymiotniki.4. Tworzy formy czasowników w różnych trybach z pomocą nauczyciela.5. Wskazuje liczebniki w tekście.6. Rozpoznaje i wskazuje przyimki w tekście.7. Tworzy wyrażenia przyimkowe.8. Wskazuje zdania bezpodmiotowe.9. Uzupełnia zdania o brakujące podmioty.10. Wskazuje podmiot domyślny.11. Rozwija zdania, dodając wskazane określenia.12. Używa w rozmowie zwrotów grzecznościowych.13. Właściwie reaguje na usłyszaną wypowiedź, tzn. rozumie intencję nadawcy i potrafi się do niej dostosować.14. Tworzy wypowiedzi pisemne: opis postaci rzeczywistej i literackiej, współczesne formy komunikatów.

DOSTATECZNY	<p>Jak wyżej oraz:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Rozpoznaje charakterystyczne cechy gatunkowe: przypowieści. 2. Rozróżnia podstawowe gatunki filmowe. 3. Odróżnia przymiotniki, które się stopniają, od niepodlegających stopniowaniu. 4. Dostrzega związek liczebnika z rzeczownikiem. 5. Identyfikuje przyimki jako wyrazy oznaczające stosunki przestrzenne i czasowe. 6. Odróżnia przyimki od innych części mowy. 7. Wie, czym jest wyrażenie przyimkowe. 8. Zna i stosuje zasady dotyczące interpunkcji i stosowania spójników w obrębie związków wyrazowych. 9. Wie, w jaki sposób jest zbudowane orzeczenie imienne. 10. Rozróżnia rodzaje podmiotów (np. gramatyczny, logiczny). 11. Nazywa określenia: przydawkę, dopełnienie, okolicznik. 12. Rozumie dosłowne i przenośne znaczenie wyrazów w wypowiedzi. 13. Rozpoznaje w tekście / wypowiedzi związki frazeologiczne. 14. Wie, na czym polega akcent wyrazowy. 	<p>Jak wyżej oraz:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Omawia funkcję morału. 2. Tworzy formy czasowników w różnych trybach. 3. Przekształca bezosobowe formy czasownika zakończone na -no, -to na formy osobowe. 4. Przekształca formy osobowe na bezosobowe formy czasownika zakończone na -no, -to. 5. Stopniuje przysłówki. 6. Tworzy różne rodzaje liczebników. 7. Odmienia liczebnik przez przypadki. 8. Określa funkcje wyrazów przyimkowych. 9. Wskazuje w zdaniu / wypowiedzeniu związki wyrazowe współrzędne i podrzędne. 10. Wskazuje wyraz nadrzędny i podrzędny w związku wyrazowym. 11. Układa zdania bezpodmiotowe. 12. Tworzy zdania z różnymi rodzajami podmiotów i orzeczeń. 13. Zna i stosuje w praktyce zasady dotyczące pisowni cząstki by. 14. Potrafi określić sytuację komunikacyjną i dostosować do niej swoją wypowiedź. 15. Tworzy wypowiedzi pisemne: opis obrazu, opis krajobrazu, opis zwierzęcia, ogłoszenie (zawiadomienie).
DOBRY	<p>Jak wyżej oraz:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Rozróżnia podstawowe rodzaje liczebników: główne, porządkowe. 2. Odróżnia przysłówki, które się stopniają, od niepodlegających stopniowaniu. 3. Dostrzega związek przyimka z innymi częściami mowy. 4. Rozumie, czym jest zdanie bezpodmiotowe. 5. Rozróżnia orzeczenie czasownikowe i imienne. 6. Odróżnia specyfikę tekstu pisanego od tekstu mówionego. 7. Zna reguły akcentowania wyrazów. 8. Rozumie, na czym polega etykieta językowa. 9. Odróżnia czasowniki dokonane od niedokonanych. 10. Rozpoznaje w zdaniu określenia: przydawkę, dopełnienie, okolicznik. 	<p>Jak wyżej oraz:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Określa funkcję narracji w utworze. 2. Omawia funkcje elementów konstrukcyjnych utworu: tytułu, punktu kulminacyjnego. 3. Objaśnia funkcję epitetu, uosobienia, wyrazu dźwiękonaśladowczego, powtórzenia w tekście poetyckim. 4. Określa stopień (równy, wyższy, najwyższy). 5. Określa rodzaj stopniowania (proste, opisowe, nieregularne). 6. Określa funkcję bezosobowych form czasownika zakończonych na -no, -to w tekście. 7. Określa funkcję konstrukcji z „się” w tekście. 8. Określa cechy języka mówionego i języka pisanego. 9. Stosuje zasady etykiety językowej. 10. Zna i stosuje w praktyce zasady dotyczące pisowni przyimków złożonych oraz wyrazów przyimkowych. 11. Zna i stosuje w praktyce zasady dotyczące pisowni wyrazów z em, en, om, on, a, ę. <p>1. Tworzy wypowiedzi pisemne: sprawozdanie z wydarzenia, plan twórczy.</p>
BARDZO DOBRY	<p>Jak wyżej oraz:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Zna wyjątki akcentowe. 2. Zna wyróżniki gatunków filmowych. 3. Zna zasady konstrukcji opowiadania twórczego z dialogiem. 4. Zna zasady budowy planu szczegółowego. Rozumie znaczenie związków frazeologicznych. 5. Rozróżnia rodzaje liczebników: główne, porządkowe, zbiorowe, ułamkowe, nieokreślone. 	<p>Jak wyżej oraz:</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. Sprawnie przekształca plan ramowy w plan szczegółowy. 3. Zna i stosuje w praktyce zasady dotyczące pisowni -ji, -ii, -i w zakończeniach niektórych rzeczowników. 4. Poprawnie stosuje w wypowiedziach związki frazeologiczne. 5. Właściwie akcentuje wyrazy. 6. Wymienia podstawowe wyróżniki poszczególnych gatunków filmowych. 7. Pisze opowiadanie twórcze z dialogiem. 8. Rzetelnie korzysta ze źródeł wiedzy, stosując cudzysłowy, przypisy i odsyłacze. <p>Tworzy wypowiedzi pisemne sprawozdanie z filmu, sprawozdanie ze spektaklu.</p>

CELUJĄCY	Jak wyżej oraz: 1. Zna funkcje części mowy w zdaniu. 2. Zna i stosuje zasady poprawnej pisowni.	Jak wyżej oraz: 1. Samodzielnie dociera do informacji. 2. Dokonuje selekcji oraz syntezy zdobytych informacji. 3. Wartościuje zdobyte informacje. 4. Samodzielnie interpretuje tekst poetycki. 5. Porządkuje i pogłębia zdobytą wiedzę.
----------	---	--

ZASADY I SPOSOBY SPRAWDZANIA OSIĄGNIĘĆ EDUKACYJNYCH UCZNIÓW

1. Oceny są wyrażane stopniem, liczbą punktów lub opisem. Ocena okresowa i roczna nie są średnią ocen cząstkowych. Priorytetowo traktuje się oceny z prac pisemnych.

2. Sprawdzone prace klasowe pozostają do wglądu rodziców u nauczyciela przedmiotu podczas jego dyżurów, konsultacji indywidualnych i zebrań. Dopuszcza się możliwość sfotografowania pracy pisemnej ucznia.

3. Uczeń jest zobowiązany:

- posiadać na lekcji zeszyt przedmiotowy, zeszyt ćwiczeń i książkę (podręcznik lub lekturę),
- starannie prowadzić zeszyt przedmiotowy i ćwiczenia oraz sumiennie wykonywać zdania domowe,
- terminowo czytać zaplanowane lektury.

4. Uczeń ma prawo:

- zgłosić 2 razy w ciągu półrocza nieprzygotowanie do lekcji, to znaczy: brak podręcznika, zeszytu ćwiczeń, zeszytu, innych materiałów (zasada ta nie dotyczy zapowiedzianych sprawdzianów, testów, kartkówek) oraz 3 razy brak zadania,
- do jednokrotnego poprawiania ocen w terminie 2 tygodni od uzyskania słabej oceny.

** Nie poprawia się ocen uzyskanych za ciche czytanie ze zrozumieniem, z próbnych egzaminów, z bieżących kartkówek, w tym ze znajomości treści lektur; dyktand. Uczeń może uzyskać pozytywne (lepsze) oceny przy okazji kolejnego czytania ze zrozumieniem, kartkówki itp.*

*** Uczniowie mają możliwość poprawy oceny niedostatecznej z dyktanda na dopuszczającą. Warunkiem jest bezbłędne przepisanie tekstu dyktanda z uwzględnieniem poprawek naniesionych przez nauczyciela oraz znajomość reguł ortograficznych.*

5. Uczeń nieobecny podczas np. sprawdzianu pisze pracę w terminie ustalonym przez nauczyciela. Przystąpienie do pracy klasowej jest obowiązkiem ucznia.

6. W czasie pracy z uczniami, którzy mają orzeczenie/opinie Poradni Psychologiczno- Pedagogicznej o dostosowaniu wymagań edukacyjnych uwzględnia się zalecenia poradni.

7. Wszelkie plagiaty karane są oceną niedostateczną bez możliwości poprawy.

Umiejętności oceniane na lekcjach języka polskiego

Na lekcjach języka polskiego ocenie podlega:	Kryteria oceny:
- mówienie, w tym opowiadania ustne – twórcze i odtwórcze	<ul style="list-style-type: none"> - Wypowiedź (opowiadanie) wiąże się z zadaniem - Rozwinięcie wypowiedzi w ramach określonej koncepcji ucznia. - Spójność i logiczne uporządkowanie wypowiedzi . - Płynność opowiadania [właściwe tempo mówienia]. - Wyraźne mówienie [uczeń jest dostatecznie słyszany i rozumiany]. - Przestrzeganie poprawności językowej. - Wyraziste mówienie [uczeń dostosowuje sposób mówienia do sytuacji opowiadania; zaciekawia, potęguje napięcie itp.]
- czytanie głośne z uwzględnieniem zasad kultury żywego słowa	- Płynność czytania (opanowanie tekstu) [liczne błędy, częste poprawianie przez nauczyciela, wykluczają przyznawanie punktów za kolejne kryteria, uczeń otrzymuje ocenę niedostateczną]

	<ul style="list-style-type: none"> - Właściwe tempo czytania [dostosowane do sytuacji ukazanej w tekście, przestrzeganie znaków interpunkcyjnych] - Wyraźne czytanie [uczeń jest słyszany i rozumiany] - Wyraziste czytanie - [uczeń dostosowuje sposób czytania do sytuacji ukazanej w tekście; głosem wyraża uczucia, zaciekawia, wzrusza itp.]
-czytanie ciche ze zrozumieniem	- według liczby uzyskanych punktów przeliczanych na oceny [podawane po każdym sprawdzianie]
- samodzielne pisanie, redagowanie określonych form wypowiedzi (w domu i w klasie)	<ul style="list-style-type: none"> - kryteria oceny pisemnych prac klasowych i domowych (ćwiczenia redakcyjne) <p style="text-align: center;"><u>OGÓLNE KRYTERIA OCENY PRAC STYLISTYCZNYCH - dłuższa wypowiedź pisemna :</u></p> <p>I Treść (realizacja tematu, kompozycja – trójdzielność, poprawność formy wypowiedzi, odpowiedni układ graficzny i estetyka pracy)</p> <p>II Poprawność językowa</p> <p>III Poprawność ortograficzna</p> <p>IV Poprawność interpunkcyjna</p> <p>V Dobór odpowiednich środków językowych (styl dostosowany do sytuacji komunikacyjnej)</p> <p>* [Jeżeli praca liczy mniej niż połowę objętości określonej przez nauczyciela – za kryterium II, III, IV, V przyznaje się 0 punktów, zaś w kryterium I – 1 punkt.]</p> <p><u>Rodzaje błędów:</u></p> <p>ortograficzne (ort.), interpunkcyjne (int.), językowe: stylistyczne, składniowe, gramatyczne, leksykalne (jęz.), rzeczowe (rzech.) logiczne (log.)</p>
- posługiwanie się poznanymi zasadami ortograficznymi [dyktanda]	<p>8-10 błędów → dopuszczający (plus), 5-7 bł. → dostateczny (plus), 3-4 bł. → dobry (plus), 1-2 bł. → bardzo dobry, 100 % ortogramów, całkowita poprawność interpunkcyjna → celujący.</p> <p>* Za pomyłkę uważa się: przestawienie liter, gubienie liter, opuszczenie znaków diakrytycznych (ale tylko w tych przypadkach, gdzie nie zachodzi różnicowanie głosek, np. „idą = ida”).</p> <p><i>** Uczniowie mają możliwość poprawy dyktanda na ocenę dopuszczającą (bez błędne przepisania tekstu dyktanda z uwzględnieniem poprawek naniesionych przez nauczyciela oraz znajomość zasad).</i></p> <p><i>*** Długość i trudność dyktanda może wpłynąć na zmianę kryteriów oceniania przez nauczyciela.</i></p>
- znajomość treści lektur obowiązkowych	- według liczby uzyskanych punktów przeliczanych na oceny [podawane po każdym sprawdzianie]
- znajomość wybranych zagadnień z nauki o języku	- według liczby uzyskanych punktów przeliczanych na oceny [podawane po każdym sprawdzianie]
- recytacja	- znajomość tekstu, wyraźne i wyraziste mówienie, właściwe tempo recytacji
- praca w grupie	<ul style="list-style-type: none"> -ogólne zaangażowanie w pracę grupy, - bezpośredni wkład w realizację powierzonego zadania, - stopień wywiązania się z pełnionej funkcji, - umiejętności współpracy z innymi, - rozumienie własnej sytuacji w grupie
- projekt edukacyjny	jw. oraz wg ustalonych przez nauczyciela kryteriów
- inne (rysunkowe konkretyzacje utworów literackich, wykonanie określonych projektów, realizacja zadań w grupie, znajomość lektury nadobowiązkowej)	wg ustalonych przez nauczyciela kryteriów

Sposoby sprawdzania osiągnięć edukacyjnych uczniów i skala ocen

Stosuje się następujące sposoby sprawdzania osiągnięć edukacyjnych uczniów: prace klasowe (dłuższe i krótsze formy wypowiedzi), testy gramatyczne i literackie, prace domowe, dyktanda, czytanie, kartkówki, recytacja, wypowiedzi ustne, referaty, praca w grupach (w tym projekt edukacyjny), aktywność i praca na lekcji, zeszyt przedmiotowy i zeszyt ćwiczeń, prace dodatkowe.

OCENY uzyskane przez uczniów w ciągu roku szkolnego wyrażone są tradycyjną oceną szkolną:

- 1 – niedostateczny
- 2 – dopuszczający
- 3 – dostateczny
- 4 – dobry
- 5 – bardzo dobry
- 6 – celujący

Uczniowie otrzymują także „PLUSY” i „MINUSY”.

„Minus” uczeń może otrzymać za:

- nieznanomość treści i zagadnień omawianych na lekcji lub zadanych do wypracowania w domu,
- słabe, złe wywiązanie się z zadań wykonywanych w grupie,
- braki, niekompletność (tematów, notatek, zadań domowych) zeszytu przedmiotowego,
- brak podręczników, zeszytu,
- nieprzyniesienie potrzebnych materiałów.

„Plus” uczeń może otrzymać za:

- nieskomplikowane, krótkie zadania domowe ,
- przyniesienie dodatkowych materiałów wykorzystanych podczas lekcji,
- dobre wywiązanie się z zadań realizowanych w grupie,
- częste i przydatne wypowiedzi na lekcji .

Warunki i tryb uzyskania wyższej niż przewidywana rocznej oceny

klasyfikacyjnej z języka polskiego

1. Uczeń ma prawo do poprawy przewidywanej rocznej oceny klasyfikacyjnej o jeden stopień wyżej z języka polskiego jeżeli:

- ocena ta została wystawiona na podstawie mniejszej, w porównaniu z innymi uczniami, liczby ocen bieżących wynikającej, np. z częstych lub długich nieobecności usprawiedliwionych ucznia w szkole;
- uzyskał co najmniej 50% ocen, o jaką się ubiega;
- w odczuciu ucznia jego wiedza powinna być wyżej oceniona.

2. Aby poprawić przewidywaną roczną ocenę klasyfikacyjną uczeń występuje z prośbą pisemną do nauczyciela przedmiotu o przeprowadzenie wewnętrznego pisemnego testu sprawdzającego w ciągu dwóch dni od otrzymania informacji o przewidywanej ocenie na koniec roku.

3. Warunkiem otrzymania zgody na poprawę oceny jest obecność na wszystkich sprawdzianach i testach lub napisanie ich w terminie uzgodnionym z nauczycielem (np. podczas poprawy).

4. Nauczyciel przygotowuje zadania do części pisemnej i ustnej sprawdzające wiedzę i umiejętności ucznia z całego roku na ocenę, o którą ubiega się uczeń zgodnie z kryteriami.

5. Uczeń przystępuje do sprawdzianu w terminie wyznaczonym przez nauczyciela.

6. Jeśli w wyniku sprawdzianu uczeń otrzyma co najmniej ocenę, o którą ubiegał się, jest to jego ocena roczna klasyfikacyjna.

7. Jeśli uczeń w wyniku sprawdzianu otrzyma ocenę niższą niż przewidywana, nauczyciel traktuje ją jako bieżącą ocenę ze sprawdzianu powtórzeniowego i może mieć ona wpływ na roczną ocenę klasyfikacyjną (nawet obniżyć ocenę przewidywaną).